

Коментар НРА «Рюрік» до Постанови Національного банку України № 306 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 р.

Постанова Національного банку України № 306 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 р. набрала чинності з 07.11.2011 р.

НБУ постановою № 306 від 08.09.2011 р. затвердив:

- 1) «Положення про порядок подання відомостей про структуру власності»;
- 2) «Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів».

Зазначена Постанова встановлює ряд нововведень:

По-перше, визначені вимоги та порядок подання інформації про асоційованих осіб та всіх, через кого буде здійснюватися опосередковане володіння та / або контроль істотної участі в банку. Зокрема, з'явилися вимоги стосовно «ділової репутації» та «фінансового стану».

Ознакою відсутності бездоганної ділової репутації для юридичної особи є наявність щодо цієї особи деяких фактів, зокрема:

- відсутність бездоганної ділової репутації у члена виконавчого органу чи наглядової (спостережної) ради юридичної особи;
- відсутність бездоганної ділової репутації в особи, яка є власником істотної участі юридичної особи;
- неналежне виконання зобов'язань фінансового характеру щодо будь-якого банку або іншої юридичної чи фізичної особи;
- неналежне виконання обов'язків як платника податків та зборів.

Щодо фізичних осіб, то ознакою відсутності бездоганної ділової репутації є наявність наступних фактів:

- наявність судимості, не погашеної і не знятої в установленому законодавством порядку;
- неналежне виконання зобов'язань фінансового характеру щодо будь-якого банку або іншої юридичної чи фізичної особи (протягом останніх п'яти років);
- кандидат обіймав посаду в органах управління банку протягом одного року до запровадження тимчасової адміністрації, ліквідації банку (застосовується протягом п'яти років з дня настання події);
- звільнення на вимогу Національного банку чи іншого державного органу.

Стосовно ж фінансового стану, то увагу слід звернути на те, що для юридичних осіб значення показників платоспроможності та фінансової стійкості мають відповідати оптимальним значенням, які наведені в Додатку 1 до «Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів» (для іноземної юридичної особи зазначені показники розраховуються з урахуванням вимог, установлених законодавством країни її місцезнаходження. Для юридичної особи, що має довгостроковий кредитний рейтинг за міжнародною шкалою за зобов'язаннями в іноземній валюті не нижче ніж інвестиційний рівень «BBB-» за класифікацією рейтингових агентств «Standard & Poor's» або «Fitch-Ratings», не нижче ніж рівень «Ваа3» за класифікацією рейтингового агентства «Moody's Investors Service» зазначені показники не розраховуються. Для банку замість зазначених показників здійснюється розрахунок економічних нормативів, установлених законодавством країни місцезнаходження банку, та визначається їх відповідність установленим законодавством значенням).

По-друге, визначено, що структура власності особи є прозорою, якщо інформація, надана Національному банку та розміщена на веб-сайті банку в мережі Інтернет, дає змогу визначити всіх осіб, які мають пряму та / або опосередковану істотну участь у банку / юридичній особі, у тому числі відносини контролю між ними щодо цього / цієї банку / юридичної особи. Також затверджено, що Банк протягом місяця після дати реєстрації особою, яка здійснює облік права власності на акції банку в депозитарній системі України, змін щодо істотної участі в банку, зобов'язаний унести відповідні зміни до інформації про власників істотної участі, розміщеної на веб-сайті банку в мережі Інтернет. І, в решті, зазначено, що уся вищезазначена інформація, яку банк змушений розмістити на своєму веб-сайті в мережі Інтернет, повинна бути доступною на безоплатній основі всім зацікавленим особам.

По-третє, Національний банк України для цілей банківського нагляду тепер має право отримувати від державних органів та інших осіб інформацію, у тому числі конфіденційну, щодо фінансового / майнового стану засновників банку та осіб, що набувають або збільшують істотну участь у банку, їх ділової репутації, джерел походження коштів, що використовуватимуться для формування статутного капіталу банку.

По-четверте, банки щороку до 1 лютого мають подавати до Національного банку письмовий висновок щодо наявності / відсутності фізичних осіб – власників істотної участі в банку, контролерів у юридичних осіб – власників істотної участі в банку та відомості про структуру власності банку станом на 1 січня поточного року.

По-п'яте, юридичні та фізичні особи не мають права бути учасниками банку, якщо неможливо встановити їх власників (для юридичних осіб) та / або джерела коштів, за рахунок яких ці особи здійснюють внески до статутного капіталу або купують акції (паї) банку.

Також Постановою № 306 від 08.09.2011 р. Національний банк України зобов'язав власників істотної участі в банку до 01.12.2011 р. надати банкам відомості про структуру власності, а в свою чергу банків – надати до 17.12.2011 р. до територіального управління НБУ за місцезнаходженням банку відомості про свою структуру власності.

В цілому, аналітичний департамент НРА «Рюрік» підтримує ініціативу Національного банку України і стверджує, що він володіє на сьогодні всім необхідним інструментарієм для збору та оприлюднення інформації про кінцевих власників банків. Сьогодні спостерігається низький рівень довіри до банківської системи, тому збільшення її прозорості однозначно можна вважати позитивним фактором. А із збільшенням прозорості банківської системи збільшується і довіра до неї. Більш суворі вимоги стосовно «ділової репутації» та «фінансового стану» не дозволять виходити на ринок банківських послуг юридичним та фізичним особам, що не відповідають встановленим стандартам, що є позитивним фактором. Аналітичний департамент НРА «Рюрік» продовжить відслідковувати процес розкриття інформації банками щодо своїх власників та загалом ситуацію в банківській системі і в наступних коментарях визначить, чи реалізував у повному обсязі свої задуми Національний банк України, чи ні.

РЕЗЮМЕ

Постановою № 306 затверджено порядок подання відомостей про структуру власності і порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених банківських підрозділів

Визначені вимоги та порядок подання інформації про асоційованих осіб та всіх, через кого буде здійснюватися опосередковане володіння та / або контроль істотної участі в банку

Затверджено, що інформація стосовно своєї структури власності, яку банк змушений розмістити на своєму веб-сайті в мережі Інтернет, повинна бути доступна на безоплатній основі всім зацікавленим особам

Встановлено, що юридичні та фізичні особи не мають права бути учасниками банку, якщо неможливо встановити їх власників (для юридичних осіб) та / або джерела коштів, за рахунок яких ці особи здійснюють внески до статутного капіталу або купують акції (паї) банку

Зобов'язано власників істотної участі в банку до 01.12.2011 р. надати банкам відомості про структуру власності, а в свою чергу банків – надати до 17.12.2011 р. до територіального управління Національного банку України за місцезнаходженням банку відомості про свою структуру власності

Відповідальний за випуск:

**Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н. Долінський Леонід Борисович,
тел. (044) 383-04-76**

Відповідальний аналітик:

Ковальчук Олександр Сергійович

НРА «Рюрік»

**☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема 52а
+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053**

e-mail: info@rurik.com.ua

www.rurik.com.ua